

פרשת תולדות תשפ"ה

מלשכת הרב

השבת הרב לא נמצא בישוב, והשיעורים הקבועים לא יתקיימו

פרשת תולדות: חרדה גדולה עד מאד, כיצד?

פרשת השבוע של השבת מפגישה אותנו עם ארבע דמויות שמתחלקות לשני צידי המתרחש: רבקה ויעקב מן הצד האחד, ויצחק ועשיו מן הצד השני. צד אחד מרמה והצד האחר מרומה.

מעניין להשוות את התגובות של שני המרומים. מדובר בתגובות שהתורה ראתה לנכון לנסחם באופן דומה. אך שונה, וכמו תמיד, דווקא הדמיון מזמין לעיין בשוני.

לגבי יצחק נאמר: "וַיַּחְרַד יִצְחָק חֲרָדָה גְדוֹלָה עַד מְאֹד" (בראשית כז, לג). (לגבי עשיו נאמר: "כִּשְׂמֵעַ עֵשָׂו אֶת דְּבָרֵי אָבִיו וַיִּצְעַק צְעָקָה גְדוֹלָה וַמָּרָה עַד מְאֹד") (בראשית כז, לד).

יצחק אם כן חרד חרדה גדולה עד מאד, ועשיו בסגנון לשוני דומה צעק צעקה גדולה עד מאד. ויש להתבונן, מהי חרדה? מהי צעקה? ומדוע כל אחד נוקט בדרך שונה.

זאת ועוד אחרת, חז"ל ברגישותם, שמעו בצעקתו של עשיו צעקה נוספת שנשמעה מאוחר יותר על ידי מרדכי היהודי בשושן הבירה: "וַיִּצְעַק צְעָקָה גְדוֹלָה וַמָּרָה" (אסתר ד, א).

כך במדרש שכל טוב: "א"ר חנינא כל האומר הקב"ה וותרן הוא יותרון מעיו, אלא מאריך חימה. זעקה אחת זעק לאביו, היכן נפרע בשושן דכתיב במרדכי (ויצעק צעקה) [ויזעק זעקה] (גדולה ומרה) "שכל טוב (בבב), (בראשית, פרק כח, ד"ה ורבתינו).

ללא ספק ההשוואה בין צעקתו של עשיו לצעקתו של מרדכי, מיטיבה עם עשיו, ומשווה לצעקתו צעקה? אוטנטית שמגיעה ממקום חיובי וכן, אולם יש להבין מדוע זכה לכך עשיו ומה המשמעות של ההשוואה?

באשר לחרדה שאחזה ביצחק, בקרב המפרשים מצאנו שני כיוונים פרשניים קוטביים, שניהם קשורים לשני התרגומים הגדולים, התרגום הבבלי והתרגום הירושלמי, הלוא הם אונקלוס ויונתן, כשבתווך נמצא המהר"ל.

יונתן מפרש על פי פשוטו של מקרא, שחרדה גדולה הנה זעזוע גדול: "וְאֶזְדָּעַע יִצְחָק זְעֵזוּעַ סָגִי". בפירושו מבעלי התוספות, אף העצימו את הכיוון הזה, והושוו בין החרדה המתוארת בפסוק שלפנינו לחרדה של יצחק כשנעקד על גבי המזבח, ואף קבעו שזו שלפנינו הייתה גדולה יותר: "שתי חרדות חרד יצחק אחת כשנעקד" ו"ואחת כאן ולמדך הכתוב שזו הייתה גדולה ועכשיו ממה חרד".

מאיך, אונקלוס, ורש"י בעקבותיו, ממתנים את הזעזוע, והם מפרשים חרדה שאינה אלא תמיה, או קושיה. "כך באונקלוס": "ותוה יצחק תוהא רבא, "וכך ברש"י": "ותוה לשון תימה".

המהר"ל מציע את הסבר ממצע. אדם שיש לו קושיות הוא אדם חרד: "אין לפרש חרדה כמשמעו, שהרי לא היה יצחק מצטער על שנתן הברכה ליעקב, אלא שהיה מתמיה, וזהו ענין החרדה, שכל אדם שהוא תמה על (דבר יש בו חרדה) "גור אריה, שם".

מסתבר אפוא, כי התמיה היא הדיסוננס שמזעזע את העולם התודעתי שלי. החידוש הגדול הוא שיצחק, שלמרות זקנתו המופלגת, אפשר לעצמו להזדעזע מקושיות, ומתוך כך הסיק את המסקנות, ומכאן גם החרדה מפני הלא נודע. הוא לא נתן לעצמו איזשהו הסבר שיכלול את הגילוי המפתיע אלא היה מוכן להשתנות בהתאם למתחדש, ומכאן גם החרדה הגדולה.

כיצד? ברצוני להציע את הכיוון הבא:

יצחק מבין שהקונספציה שלו קורסה באחת. גם הרעיונית וגם הפרגמטית. במשך שנים הוא מסתובב ניחוח ושמח ברעיון שעם ישראל זקוק גם לדמות רעיונית וגם לדמות מעשית. את שני התפקידים הללו הוא מייעד לשני בניו, עשיו כאיש ציד ויעקב כאיש תם יושב אהלים. אלא שלפתע הוא מתחיל להבין שיתכן שהקול יהיה קול יעקב והידיים ידי עשיו. יעקב מסוגל לבצע את שני התפקידים ולהכיל באישיותו את שתי המהויות הללו מבלי לחוש בסתירה משום סוג שהוא. גם תורה וגם צבא; גם תורה וגם עבודה; גם תורה וגם פוליטיקה. הוא מבין לפתע שהחלוקה הדיכוטומית שבין קודש לחול מלאכותית שלא לומר שגויה. התברר שיעקב ראוי גם לברכת טל השמים וגם לברכת שמני הארץ.

זהו א"כ החידוש של יצחק, הוא מאפשר לעצמו לשמוע את הקושיות שיהפכו לדיסוננס ולזעזוע גדול ומכאן הוא מוכן לצאת לדרך חדשה.

על רקע זה ניתן להבין צעקתו של עשיו וממילא את ההבדל שבין צעקתו של עשיו לזעקתו של מרדכי. שניהם זועקים מנהמת ליבם, אבל עשיו עסוק מעתה ואילך בעבר ובכאב. הוא מנסה להרוג את יעקב: "וַיִּשְׁטֹם עֵשָׂו אֶת יַעֲקֹב עַל הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בָּרַכְו אָבִיו וַיֹּאמֶר עֵשָׂו בְּלִבּוֹ יִקְרְבוּ יָמֵי אָבִל אָבִי וְאֶהְרָגָה אֶת יַעֲקֹב אָחִי" (בראשית כז, מא). (במשך שנים רבות הוא עסוק בכאב ונותן לו להגדיר את זהותו. מרדכי לעומתו, מתעל את הכאב. לאפיק חיובי. שק ואפר ותפילה. רצון להפוך את הגזירה עד להצלחה).

ההשוואה בין תגובתו של עשיו לזו של מרדכי בכוחה ללמדנו שאדם נבחן לא בכאב אלא כיצד הוא מתמודד עמו ולהיכן הוא מתעל אותו.

יצחק חרד מפני העתיד הלא מוכר ולא מובן. מרדכי זועק כשפניו אל העתיד. עשיו צועק כשפניו אל העבר.

עם ישראל השביל תמיד לצעוד בדרכו של מרדכי. לתעל את הכאב להצלחה ואת השואה לתקומה.

יהי רצון שנזכה גם בדורנו לעמוד באתגר, להתנער מעפר, לבנות ולהיבנות, להפוך כאב למחול, ואבל לימים טובים.

"התנערי מעפר קומי, לבשי בגדי תפארתך עמי, על יד בן ישי בית הלחמי, קרבה אל נפשי גאלה".

שבת שלום

שא"ג

קהילה ותרבות

חודש המודעות למאבק באלימות כלפי נשים

ישוב חשמונאים ומועצה אזורית בנימין מציינים את חודש המודעות למאבק באלימות כלפי נשים ומזמינים את התושבים לקחת חלק בערב משמעותי, בו ישמע סיפורה האמיץ ומעורר ההשראה של שירה איסקוב

יום שני, א' בכסלו (02.12) בבית הכנסת גלנווד אולם "יפה" חשמונאים

¹ >>כרטיסים בעלות של 20 ש"ח

<https://event.matnasbinyamin.co.il/72953? ref=27926>

בוחרות בחיים
בנימין מציינת את חודש המודעות
למאבק באלימות כלפי נשים

מפגש מעורר השראה עם
שירה איסקוב

סיפורה האישי על הנוחשות להצליח למרות הכל, האומץ
להישען, לשנות דעות קדומות ועל הבחירה בחיים.

בבית כנסת
גלנווד
אולם "יפה"
חשמונאים

בשעה
20:00

יום שני
א' בכסלו
2.12.24

הכניסה בתשלום סמלי 20 ₪
מספר המקומית מוגבל - מותנה בהרשמה מראש

רכישת כרטיסים בקישור המצורף >

שמרו את התאריך - אירועי חנוכה

סדנת חוסן לנשים - סדנא להכנת יומן ויזואלי - 16/12

ערב שירה בציבור עם עופר חתוכה - הותיקים מזמינים את תושבי הישוב - 17/12

!!תפילת ילדים - תפילה עם רב הישוב +הפתעות +פעילות לילדים נושאת פרסים - 18/12

¹<https://event.matnasbinyamin.co.il/72953? ref=27926>

ערב סטנד אפ בגלנווד - סטנד אפ באנגלית עם אלי לייבוביץ - 22/12

יריד קניות לעסקים של מילואימניקים והופעה של אריקדברא !! בשיתוף ישיבת נר תמיד - 23/12
מועדונית לב בנימין

"הצגה לילדים בספריה "שוליית האור" - 25/12

ותיקים בקהילה

שלום לכולם,

בישול בריא עם חנה פאר - שילוב ותיקים עם גיל בית ספר: ביום שני קימנו בוקר בישול ואפיה בריאים שהובילה אותו חנה פאר זו היתה חוויה אמיתית. הילדות הכינו המבורגר מעדשים. כבר רואים התחלה של מודעות לאוכל בריא. יישר כח לחנה ולצוות הותיקים שמלוות אותה.

במועדון חברתי דקלים - ביום שלישי קיבלנו שעור בספר ירמיהו מחברינו פנחס יששכר השעור היה ממש מרתק על כך יישר כח!

ביום שלישי יצאו חברות מועדון מופת לטיול למוזיאון מורשת גוש קטיף וכן במרכז מבקרים לכיש ישר כה על היוזמה

ביום רביעי השבוע יצאו מתנדבות הביטוח לאומי ליום עיון הנושא היה תרפיה במוזיקה זו היתה השתלמות בה קיבלנו כלים לעבודה ללא ספק היה יום מהנה ומרענן מאד.

ביום ראשון אדר"ח כסלו בשעה 18.15 נקיים ערב שירה בסימן שירי גבורה ואמונה שתנחה אותנו אתי ניסים כולם מוזמנים

נא לשריין את התאריך 17.12 מסיבת חנוכה עם עופר חתוכה, מצורף פרסום

ותודה גדולה לירון ושושי מאירי על המאכלים המיוחדים והמושקעים בסדנת האוכל "מאירים את - !!המטבח" סדנא נהדרת, מועברת בהרבה מקצועיות ויצירתיות, יישר כח

שבת שלום

רכזת ותיקים - לאה מדעי

שרים ונהנים עם אתי ניסים - 1

מסיבת חנוכה עופר חתוכה - 2

מפגש ברימון

בס"ד

"לא אמות
כי אחיה
ואספר מעשה י-ה"

אביטל שינדלר

בסיפור ההצלה הקיבוצי והמשפחתי שלהם
משמחת תורה 7.10
הניסים, הגבורה, תהליך השיקום הארוך וההחלטה
לצמוח ולעשות טוב מתוך הקושי הגדול.

אביטל תתארח כאן ביישוב

ביום שלישי, ב' בכסלו 3.12 בשעה 20:30

באולם ישראל בית כנסת הרימון

פתיחה- הרב גליקסברג |
שיחה מפי אביטל שינדלר |

מוזמנים בשמחה

הציבור מוזמן לשיחה מרתקת עם אביטל שינדלר שתשתף את סיפור ההצלה הקיבוצי והמשפחתי שלהם משמחת תורה, 7/10

הסנת 710

עזויות משנעה באוקטובנו

אביטל שינדלר

עזות 7.10

ברכות

מזל טוב לשוקי וחני סלה לרגל הולדת הנכדה, בת לצחי ותמר 🌸

🌸 מזל טוב לדוד ודבורה רוטר לרגל הולדת הנכד, בן לדני ותמר

🌸 מזל טוב לבלהה ואלכס גליקסברג לרגל נישואי הנכד נעם זלצר מירוחם עם תכלת ישראל מעותניאל

תנחומים

🙏 לזוהר גריידי ומשפחתו על מות האב, שמעון גריידי ז"ל, תושב הישוב

🙏 למשה עידן במות אמו ז'נט עידן ז"ל

🙏 ללאה מאירי במות אחותה שרה רייטר ז"ל

🙏 לשמחה שלדן במות אחיו פרץ שמעון שלדון ז"ל